

1. אגודת איעלאם: מרכז תקשורת לחברה ערבית פלסטינית בישראל
2. עיתון אל-אתיחאד
3. עיתון אל-מדינה
4. עיתון חדית' אלנאס
5. עיתון כל אל-ערב
6. עיתון פסל-אלמקאל
7. עיתון סאוות אלחאק וואלחוריה
8. עיתון אלעינוואן אלראיסי
9. עיתון מע-אלחדת'
10. אתר ערביי 48
11. אתר בוקרא
12. רדיו אלשמס
13. עדאלה: המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

באמצעות עוה"ד עביר בכר ו/או חסן ג'בארין ו/או ארנה כהן ו/או סוהאד בשארה ו/או סאוסן זהר ו/או פאטמה אלעג'ו ו/או חנין נעאמנה ו/או עלא מחאג'ינה מעדאלה: המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל; ת"ד 8921, חיפה 3190

המבקשים

-נגד-

מדינת ישראל

באמצעות משטרת ישראל – יאחב"ל

המשיבה

בקשה דחופה לביטול צו איסור פרסום

מוגשת בזאת בקשה דחופה לביטול צו איסור הפרסום שהוצא בתיק זה ביום 22.04.10, כדלקמן:

1. המבקשת מס' 1 הנה עמותה רשומה כדין בישראל הפועלת למען קידום זכויות חופש הביטוי והעיתונות של המיעוט הערבי במדינה. המבקשים מס' 9-2 הנם עיתונאים מודפסים היוצאים לאור במדינה בשפה הערבית ומשרתים בעיקר את הציבור הערבי במדינה. המבקשים מס' 10-11 הנם שני אתרי חדשות בשפה הערבית אשר מופנים בעיקר לציבור האזרחים הערבי במדינה אך לא רק. המבקש מס' 12 הנו הרדיו האזורי הערבי היחיד במדינה. המבקשת מס' 13 הנה ארגון זכויות אדם הפועל למען מימוש זכויותיו של המיעוט הערבי בישראל במישור המשפטי.

2. ביום זה, 6.05.10 בשעה 3 לפנות בוקר נעצר מר אמיר מחול, אזרח המדינה ותושב העיר חיפה המשמש מנכ"ל עמותת "איתג'אה": איחוד עמותות ערביות. מר מחול הנו אישיות ציבורית ידועה מאד בקרב החברה הערבית והפלסטינית ככלל. בנוסף לחברותו בקואליציות רבות של ארגונים בינלאומיים, משמש מר מחול כיו"ר הוועד הציבורי להגנה על החירויות הפוליטיות במסגרת ועדת המעקב העליונה של האוכלוסייה הערבית במדינה. במסגרת תפקידו זה עוסק מר מחול במעקב אחר הגבלות החירויות הפוליטיות של אזרחי המדינה הערבים לרבות מנהיגיה, גינוי הגבלות אלו והשמעת דברי ביקורת חריפים בפרהסיה ולכלי עלמא, בארץ ובחו"ל.

3. הידיעה בדבר מעצרו של מר מחול ביום זה פורסמה ברבים וניכר היה להבחין בריבוי הדיווחים אודותיה. כלי תקשורת רבים פרסמו **בהבלטה** את הידיעה עקב זהותו של מר מחול, כאישיות ציבורית ופעיל פוליטי ידוע, וכן האופן שבו פשטו כוחות הביטחון על ביתו. כמה שעות לאחר מעצרו הוצא כנגד מר מחול צו מניעת פגישה עם עו"ד לארבעה ימים.

להלן כמה קישורים לידיעות שפורסמו בבוקר יום זה אודות הפרשה:

<http://www.ashams.com/article.php?id=73710>

<http://newwebat.com/news/specialNewsDetails.php?code=19&category=5>

http://www.pnn.ps/index.php?option=com_content&task=view&id=45835&Itemid=3

http://wewillreturn.blogspot.com/2010/05/blog-post_05.html

<http://www.amad.ps/arabic/?action=detail&id=69547>

<http://www.arabs48.com/display.x?cid=6&sid=5&id=70598>

4. רק בשעה 12 בצהריים ולאחר שהידיעה בדבר המעצר פורסמה ברבים כאמור הוציאה המשטרה הודעת ביפר לכתבים לפיה הוצא צו איסור גורף בנוגע למעצרו של מר מחול. **יודגש, כי כל אמצעי התקשורת שפרסמו את דבר מעצרו של מחול לא ידעו כלל, כי מדובר בפרשה שהוצא כנגדה צו איסור פרסום גורף.**

5. עיון בצו איסור הפרסום מעלה, כי ביום 22.04.10 הוציא בית המשפט השלום בפתח תקווה מלפניו, ולבקשת המשיבה, צו איסור פרסום גורף וכללי על הפרשה נשוא תיק זה. צו איסור הפרסום חל, בין השאר, על עצם קיומו של הצו, קיום החקירה בפרשה זו, תוכנה, המעורבים בה וכל פרט הקשור אליהם ויכול להביא לזיהויים. תוקף הצו הנו 30 יום, היינו עד ליום 21.05.10.

**** רצ"ב החלטת בית המשפט במתן צו איסור הפרסום מיום 22.04.10 כנספח שסימנו 1/3**

6. חשוב לציין, כי מאז הוצאת צו איסור הפרסום אודות פרשה זו ועד לבוקר יום זה הסתובב מר מחול באופן חופשי במדינה ללא מפריע. שכן, שבמהלך השבועיים שחלפו מאז הוצאת צו איסור הפרסום עסק מר מחול בעניין הגבלת יציאתו מהארץ על-פי צו שהוצא משר הפנים אלי ישי ביום 22.04.10 מטעמים שכלל לא הובהרו לו.

7. אין ספק, כי הדיווחים לעיל מהווים הפרה לצו איסור הפרסום אשר מונע פרסום אודות קיומו. פרסום דבר מעצרו של מר מחול הופסק אומנם במישור המקומי אולם זוכה ועוד יזכה לדיווחים נוספים בזירות פרסום מידע שאינן כפופות לחוק הישראלי. אפשרות סבירה זו מאיינת עוד יותר ממשמעות צו איסור הפרסום והופכת אותו לתיאורטי גרידא.

8. המבקשים יטענו, אפוא, כי ביטול צו איסור הפרסום מתבקש בעיקר נוכח העובדה כי רוב הציבור יודע אודות הפרשה, כלי תקשורת רבים עסקו בפרהסיה בפרשה וכי הדיווחים אודותיה רק ימשיכו במישור הבינלאומי.

9. לא ברור אפוא, איזו מטרה בא צו איסור הפרסום לשרת. להזכיר, כי המשיבה ביקשה צו איסור פרסום גורף שיחול אפילו על עצם קיומו של הצו. אי הידיעה בדבר קיומו של הצו הוא זה שהוביל לגל הדיווחים אודות הפרשה. יידוע אמצעי התקשורת אודות הצו נעשה רק לאחר שזה הופר. לא ברור כלל ובנסיבות שנוצרו איזו מטרה ישרת הצו מלבד הפגיעה בזכות הציבור לדעת והשתקתו של כל דיון ציבורי שיכול להתעורר בעניין המעצר.

10. לכן, המצב העובדתי החדש – היינו הפרסום השוטף אודות הפרשה – מחייב ביטול הצו וזאת מכח עקרונות חופש הביטוי, פומביות הדיון והשקיפות הציבורית העומדים בלב זכות הציבור לקבלת מידע.

11. רק לאחרונה התעוררה ביקורת נוקבת אודות העובדה כי המשטרה מתעקשת להמשיך ולבקש צווי איסור פרסום כאשר עניין הפרשה עצמה פורסם במקומות אחרים שכלל הציבור חשוף אליה. כך למשל ציינה השופטת (בדימוס) דליה דורנר בעקבות פרשת **ענת קם** שבה המשיכו רשויות הביטחון להתעקש על צו איסור הפרסום חרף היוודע עניינה ברבים באמצעי תקשורת זרים ובאתרים ישראלים:

”אם כל העולם יודע, מופרך להוציא צווי איסור פרסום. זה נראה מגוחך...”

**** רצ"ב ידיעה מאתר החדשות של ערוץ 2 בעניין ראיון שנערך עם השופטת (בדימוס) דליה דורנר מיום 6.04.10 כנספח שסימנו ב/2.**

12. הפרשן המשפטי של עיתון הארץ, פרופ' זאב סגל, סבור אף הוא כי פרסום פרשה שהוצא כנגדה צו איסור פרסום ברבים, מהווה נסיבה חריגה המצדיקה ביטול הצו, כדלקמן:

"העבודה שהפרשה האסורה חוצה גבולות ומתפרסמת בראש חוצות יוצרת נסיבות חריגות המצדיקות פרסום, ופסיקה עקרונית שתתאים עצמה גם לעידן האינטרנט והתקשורת הזרה ושתחייב את כל בתי המשפט".

**** רצ"ב מאמרו של פרופ' זאב סגל שפורסם בעיתון הארץ מיום 7/04/10 כנספח שסימנו ב/3.**

13. זה המקום לציין, כי בימים אלה מתגבשים כללים חדשים בנוגע להוצאת צווי איסור פרסום וזאת עקב המחאה הציבורית הגדולה כנגד קלות היתר בהוצאת צווי איסור הפרסום. עיקר הביקורת מופנה הן נוכח ההליך הבלתי ראוי שבו הצו ניתן במעמד צד אחד בלבד; הן נוכח קלות היתר בהוצאת צווי איסור פרסום ואישורם על ידי בתי המשפט והן נוכח העובדה, כי צוויים אלה ממשיכים לעמוד בתוקפם על אף שמושאם נודע ופורסם לציבור זה מכבר.

14. סעיף 3 לחוק יסוד: השפיטה וכן סעיף 68(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט) קובעים את הכלל לפיו "בית-משפט ידון בפומבי". על מעמדו הרם ועל חשיבותו הרבה של עקרון פומביות הדיון בהליכים המתנהלים בפני בית-משפט, עמד בית-משפט העליון בפסיקתו פעמים רבות בעבר. עקרון פומביות הדיון חל ביתר שאת אף על גופים מעין שיפוטיים הגם בהעדר הוראת חוק הקובעת זאת. ניהול הדיונים המשפטיים בדלתיים פתוחות ופרסום דבר הדיונים ותוכנם הנם שני האדנים שעליהם נשען עקרון פומביות הדיונים. בפרשה שעסקה בפומביות הדיון בפני ועדת וינוגרד, בג"ץ לא קיבל את טענת המשיבים שלפיה, פרסום הפרוטוקולים ייפגע בחקירה ובניהולה והוא העדיף את זכותו של הציבור לדעת במיוחד כאשר מדובר בחקירתם של אנשי ונבחרי ציבור.

ראו:

- בג"ץ 258/07 ח"כ זהבה גלאון נ' ועדת הבדיקה הממשלתית לבדיקת אירועי המערכה בלבנון 2006 (פס"ד מיום 6.02.07)
- בג"ץ 11793/05 חברת החדשות הישראלית בע"מ נ' מדינת ישראל (טרם פורסם), בפיסקאות 13-15
- רע"פ 5877/99 יאנוס נ' מדינת ישראל, פ"ד נט(2) 97, 109-112.

15. קבלת מידע על תוכנו של הליך משפטי במיוחד שבו מעורבת אישיות ציבורית הנה הערובה הבסיסית לקיומה של ביקורת ציבורית והחלפת רעיונות נוכח הנעשה על ידי רשויות המדינה.

ראו :

- עע"מ 9135/03 המועצה להשכלה גבוהה ואח' נ' עיתון הארץ (טרם פורסם), פסקאות 8-9 לפסק-דינה של השופטת חיות ;
- עע"מ 6013/04 משרד התחבורה נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ (טרם פורסם), פסקה 12 לפסק-דינו של השופט ריבלין).

16. ועוד. צו איסור פרסום גורף מהווה מטבעו הגבלה חמורה לא רק על פומביות הדיונים אלא אף על הזכות החוקתית לחופש ביטוי. הזכות לחופש הביטוי נמנית עם זכויות היסוד של האדם עוד בטרם חקיקת חוק יסוד : כבוד האדם וחירותו. חקיקתו של חוק יסוד : כבוד האדם וחירותו אפשרה למעשה את ההכרה ההלכתית במעמדה החוקתי של חופש הביטוי. כניסוחו של כב' השופט ברק :

"נראה כי כיום ניתן לגזור זכות זו מחוק יסוד : כבוד האדם וחירותו, החופש להתבטא במילים בלבד או במעשים מבטאים- הוא ביטוי מובהק לכבוד האדם וחירותו."

בג"ץ 2481/93 דיין נ' מפקד מחוז ירושלים ואח', פ"ד מח (2), 456, 468.

ראו גם :

- בג"ץ 73/53 חברת קול העם בע"מ ואח' נ' שר הפנים, פ"ד ז 871 ;
- בג"ץ 105/92 ראם מהנדסים קבלנים בע"מ נ' עיריית נצרת עילית ואח', פ"ד מז (5), 189.

17. ויודגש ; מהבסיס הרעיוני של עקרון חופש הביטוי נובעות הזכויות המיועדות להגשים את העיקרון. גישה לאמצעי התקשורת ופרסום תוכנו של הליך משפטי ברבים הנה דרך אלמנטארית להגשמת הזכות לחופש ביטוי.

ראו בעניין זה : בג"ץ 6218/93 ד"ר שלמה כהן, עו"ד נ' לשכת עורכי הדין, פ"ד מט (2), 529, 542.

18. רובם של המבקשים עוסקים בעיתונות ואינם אלא שלוחיו של הציבור. באמצעותם ידע הציבור לא רק אם מתנהלים הליכים משפטיים אלא גם אם הם מתנהלים באופן תקין. שקיפות ובקרה מחייבים את כל המחזיקים בסמכויות שלטוניות על אחת כמה וכמה אלה המגבילים חירותו של אדם. איסור הפרסום עבור המבקשים מחבל קשות בתפקידם העיתונאי ובחובתם כלפי הציבור.

19. המסקנה המסתברת הנה, כי בשל הפגיעה בעקרון חופש הביטוי הרי נוסחת האיזון הראויה במקרה עסקינן הנה מבחן "הוודאות הקרובה". משמע, כי רק בהתקיים חשש ברמת הסתברות קרובה לוודאי לפגיעה קשה בחקירה או בכל אינטרס אחר, ניתן יהיה

"העקרון המדריך צריך להיות תמיד: האם, עקב הפרסום, נוצרה אפשרות של סכנה לשלום הציבור, שהיא "קרובה לודאית"; הגילוי של נטיה סתם בכיוון זה, בתוך דברי הפרסום, לא יספיק כדי מילוי דרישה זו. כמו כן, שומה עליו, על שר-הפנים, להעריך את השפעת דברי הפרסום על שלום הציבור רק לפי מידה של המתקבל על הדעת לאור המסיבות שאפפו אותם;

בג"ץ 73/53 "קול העם" נ' שר הפנים, פ"ד ז, 871, 892-893.

ראו גם: בג"ץ 680/88 מאיר שניצר ואח' נ' הצנזור הצבאי הראשי ואח', פ"ד מב (4), 617.

20. ויודגש, יישום מבחן הוודאות הקרובה לוודאי במקרה דנן מחייב ביצוע מלאכת האיזון לא כפי שהיתה ערב הוצאת הצוו אלא עקב המצב העובדתי דהיום. המצב דהיום הנו, כי פרסום הפרשה נעשה וקשה להאמין, כי נזק רב נגרם לביטחון המדינה כתוצאה ממנו. המצב העובדתי שצוין לעיל מעיד, כי קיימת חובה כעת להסיר את הצוו הנדון.

21. למותר יהיה לציין, כי מעמדו הציבורי של מר מחול, פעילותו הפוליטית ומאבקו העיקש וביקורתו הנוקבת כנגד הגבלת חירויות היסוד של האזרחים הערבים באמצעים שונים מחייבים שעניינו ידון בפומבי ולא במחשכים.

22. לחילופין, המבקשים יטענו כי, גם אם מצא בית המשפט הצדק לקיומו של צו איסור פרסום הרי בחירת האופציה של צו איסור גורף ללא שקילת אופציות פוגעניות פחות, הנה מוטעית ובלתי מידתית. בהיותה זכות חוקתית הרי הגבלתה של הזכות לחופש ביטוי אמורה להיעשות לאור מבחן המידתיות. שכן, גם אם נניח כי מתקיים קשר רציונאלי בין האמצעי שנבחר (צו איסור הפרסום) לבין התכלית (טובת החקירה) הרי עדיין ניתן יהיה להבטיח את קיומה של התכלית באמצעות הטלת צו איסור פרסום עם מגבלות מסוימות ולא גורף כפי שהוצא בעניינו. די להתבונן בנזק הציבורי שנגרם וצפוי להיגרם למר מחול כתוצאה מהגורפות והכוללניות של הצו על מנת לעמוד על חוסר מידתיותו. אין ספק, כי בצמצום תחולתו של צו איסור הפרסום יש כדי להפחית מחומרת הנזק הציבורי והפגיעה בחופש הביטוי, פומביות הדיון וזכות הציבור לדעת.

על יסוד כל האמור לעיל מתבקש בית המשפט הנכבד להורות על ביטול צו איסור הפרסום בתיקים דנן. כמו כן מתבקש בית המשפט הנכבד לקבוע דיון דחוף במעמד הצדדים.

עביר בכר, עו"ד